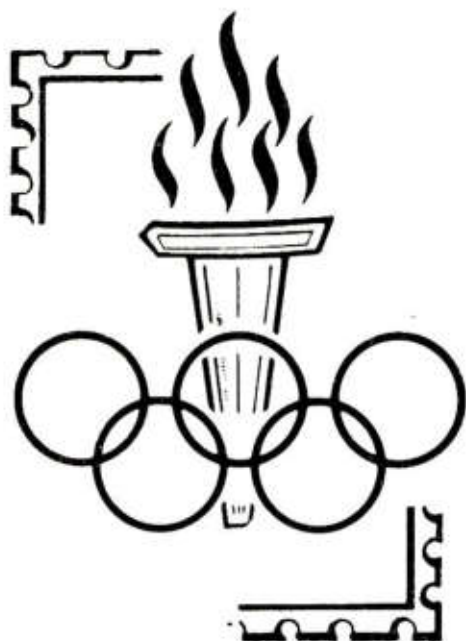

OLYMP SPORT

číslo 20

ZÁŘÍ 1973

OLYMP-SPORT

Neperiodický zpravodaj pro vnitřní potřebu
členů skupiny Olympijská a sportovní fila-
telie při komisi námětové filatelie SČF

Číslo 20

Září 1973

Vážení a milí čtenáři!

Náš zpravodaj tímto číslem slaví své malé jubileum. Do rukou nejstarších a nejvěrnějších členů naší skupiny přichází už po dvacáté. Od vydání prvního čísla, které bylo jakýmsi naším dárkem k Světové výstavě PRAGA 68, uplynulo již více než pět let.

Se shovívavým úsměvem vzpomínáme dnes na tehdejší začátky. Stále ještě jsme žili ve znamení radosti z toho, že naše snahy o vytvoření skupiny sběratelů sportovních známek došly pochopení u vedoucích orgánů filatelie a cítili jsme potřebu dát nějak viditelně najevo, že se životností skupiny to myslíme doopravdy. Dislokace členstva nedávala (a dosud nedává) naději na častější osobní kontakt s jednotlivci a proto jsme hledali možnosti jiné. Našli jsme je v tomto zpravodaji. Dnes po časovém odstupu vidíme, že jeho první číslo bylo vlastně napůl ovocem odvahy a napůl určité drzosti. Zpracovávali jsme je bez zkušeností, ale i beze vzorů, které bychom měli na očích. Ti, kdo toto číslo dostali do rukou, jistě všechny nedostatky postřehli. Přesto však nás nezatratili a tak nám umožnili, abychom postupně zpravodaj zkvalitňovali. Teď už se nebojíme rozesílat Olympsport po naší vlasti či zahraničním zájemcům. Nikoli z pocitu velikosti nebo dokonalosti, ale u vědomí, že se stal mnoha sběratelům doma i v cizině užitečným pomocníkem. Dosvědčují to mnohé jejich dopisy i hodnocení nadřazených orgánů naší filatelie.

Právě před pár dny jsme dostali k jubileu našeho zpravodaje

dopis, z něhož s radostí citujeme:

"Při prohlídce přírůstků ve svazkové knihovně v Praze za rok 1973 jsem dostal do ruky knihu v pěkné plátěné vazbě se sign. 364 a se zlatým nápisem "Olympsport 1968-72", 16 čísel a přes 180 stran, z toho nejméně pětina s vyobrazením razítek a celin.

S domácí a cizojazyčnou literaturou z námětové filatelie není to u nás valné a proto tím více potěší, že naše nejstarší námětová skupina dovedla zpracovat tolik článků a cenných informací ze současné i starší historie sportu na tak vysoké úrovni. Od 17. čísla vychází zpravodaj v novém - polovičním formátu, jeho obsah je však stále vynikající.

Při vydání 20. jubilejního čísla bych chtěl jménem vedení komise námětové filatelie poděkovat vedoucímu Václavu R. Buškovvi a jeho spolupracovníkům za dosavadní dokonalou práci a snahu o vyšší úroveň sportovní námětové filatelie a popřát jim mnoho nových obětavých spolupracovníků při vydávání dalších poutavých čísel zpravodaje Olympsportu."

Miroslav Anger
vedoucí námětových skupin
SČF

Netřeba podotýkat, že si tohoto uznání velice vážíme a cítime se jím býti zavázáni i k další práci.

Zpravodaj pochopitelně nemůže tvořit jedinec. I my máme kádr spolupracovníků, o které se můžeme opírat. Poněkud zaráží a nás do určité míry i mrzí, že převahu mají spolupracovníci ze zahraničí. Na tvorbě našeho zpravodaje by se měli přeci především podílet naši lidé; věřte, že "na to máme", vždyť lyžařské příspěvky doublu Svoboda - Mraček (bohužel už dlouho mlčícího), Nekvasila, Paroulka a jiných byly i v cizině vysoko oceněny. (Bude tomu tak i s článkem V. Dražana v dnešním čísle.) Velice platné a užitečné služby pro nás vykazuje spolupráce s pp. Winterheimerem a Nuykenem z NSR (vedoucí činitelé motivových skupin Olympiaden resp. Sport u FIP), s pp. Lacko a Wyslotskym, profesorem Bacsou ze Szegedu a s. Grekovem ze SSSR. Více ovoce by

mohlo vydat spojení s NDR a Polskem. Komisi námětové filatelie jsme nedávno požádali, aby nám pomohla navázat oficiální spolupráci se sportovními filatelisty v socialistických zemích, eventuálně s příslušnými, tam už existujícími námětovými skupinami nebo organizacemi.

Za klad lze považovat i to, že nám s příkladnou ochotou poskytuje radu i pomoc generální tajemník ČsOV s. dr. František Kroutil, že o nás vědí v Mezinárodním olympijském výboru a v Mezinárodní olympijské akademii. Právě odtud z Olympie se např. dostalo hezké pozornosti vedoucímu naší skupiny, který ke svým červencovým šedesátinám obdržel odtud snítka vavřínu ze staroslavné altidy se slovním doprovodem: "Allow me to offer you this branch of laurel in memory of your participation in and contribution to the Olympic Ideal."

Po vzoru ostatních námětových skupin jsme letos zavedli pro členstvo roční příspěvek Kčs 10,-. Jsme rádi, že tolik členů se tomuto rozhodnutí s pochopením podrobilo. I když nemáme zatím z hospodářského oddělení SČF v Praze žádné informace o výsledku této akce, věříme, že všichni už příspěvek poukázali nebo tak urychleně učiní. Děkujeme jim za to!

Trochu nemilé je ovšem zjištění, že na projektované II. setkání členů naší skupiny, které jsme hodlali uskutečnit při výstavě TEMAFILE v Sezimově Ústí v říjnu 1973 (viz informaci v úvodníku minulého Olympsportu) reagovalo a přihlásilo se jen 6 členů. To ovšem příliš šancí na realizaci této akce nedává. Všechny dosud přihlášené včas vyrozumíme, zda k setkání vůbec dojde.

Dvacáté jubilejní číslo Olympsportu se tedy chystá na cestu k Vám. Doufejme, že ještě řada dalších je bude následovat. To ovšem nebude záležet na vedení skupiny, ale i na vašem zájmu a zejména na vaší součinnosti. Nejen morální či hmotné, ale hlavně aktivní, tvůrčí. A k ní Vás všechny srdečně zveme!

Vedení skupiny

Doprovodný text ke sportovním razítkům na následující straně:

- 1 - Mistrovství Evropy 1967 v řeckořímském zápase v Minsku
- 2 - IX. hry britského společenství v Edinburghu 1970
- 3 - p o m o z t e n á m i d e n t i f i k o v a t
- 4 - Indický pokus o zdolání Mt. Everestu v roce 1965
- 5 - Mistrovství světa v zápase v Ahmedabadu v roce 1967
- 6 - 5. letní spartakiáda národů SSSR v roce 1971 v Moskvě
- 7 - Závod míru - XXII. ročník - 1969 - ruční razítko z Berlína
- 8 - "- "- "- strojové razítko Chotěbuz
- 9 - "- XXIV. ročník - 1971 - ruční razítko z Chotěbuzi
- 10 - "- XXV. ročník - 1972 - ruční razítko z Varšavy
- 11 - Turnaj v košíkové v Holonu před ME 1971
- 12 - Mistrovství světa v šermu v Minsku 1970
- 13 - Filatelistická výstava "Moře a sport" v Barceloně v roce 1973
- 14 - Výstava "Sport-táboření-rekreace-turismus" v Barceloně
v roce 1973
- 15 - Razítko z místa tréninkového tábora francouzských olympioniků pro Mnichov
- 16 - XXVIII. mistrovství světa v šermu v Gdaňsku v roce 1963 -
strojové razítko
- 17 - XXVIII. mistrovství světa v šermu v Gdaňsku v roce 1963 -
vedlejší razítko
- 18 - XXVIII. mistrovství světa v šermu v Gdaňsku v roce 1963 -
ruční razítko
- 19 - Mistrovství Španělska v boxu v roce 1973 v Sta Cruz de Tenerifa
- 20 - Razítko ze XIII. zasedání Mezinárodní olympijské akademie
v Olympii v roce 1973

1

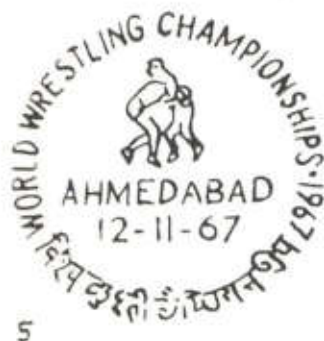
2

3

4

5

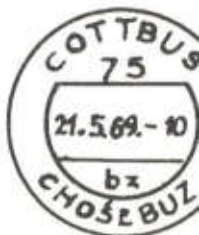
6

7

XXII.
INTERNATIONALE
FRIEDENSAHRT
11. ETAPPE-
EINZELZEITFAHREN
COTTBUS 21.5.1969

8

9

10

11

12

13

14

15

16

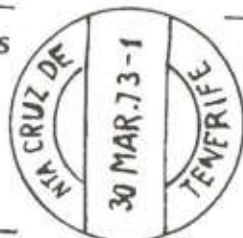

17

18

XLV CAMPEONATOS NACIONALES
BOXEO AMATEUR 31 MAR-7 ABR
SANTA CRUZ DE TENERIFE

XLV CAMPEO
BOXEO AMA
SANTA CR

20

K problému identifikace japonských příležitostných razítek

Japonská příležitostná poštovní razítka jsou skutečně ohromným zdrojem filatelistického materiálu téměř pro všechny námětáře. Sběratelé sportovních námětů se o tom již přesvědčili, zejména díky seznamu sportovních příležitostných razítek, který Olympsport uveřejnil. Většině československých filatelistů jsou však japonské znaky nesrozumitelné a protože i datum se uvádí japonským číslováním, vzniká zde často problém jak takové razítko správně identifikovat, s čímž úzce souvisí i jeho zařazení do sbírky.

Japonská příležitostná razítka rozeznáme od běžných denních razítek poměrně snadno, neboť se výrazně liší velikostí, barvou a přídavnou kresbou.

- a) Příležitostná razítka mají průměr 36 mm nebo 30 mm. Denní razítka jsou průměru 26 mm.
- b) Otisky příležitostných razítek jsou zásadně v barvě červené. Vyskytuje se samozřejmě mnoho odstínů, od oranžové až po hnědočervenou. Denní razítka jsou pouze černá.
- c) Každé příležitostné razítko je doplněno kresbou úzce související s námětem (důvodem použití). Denní razítka žádné kresby nemají.

Uvedené rozdíly jsou natolik markantní, že japonské příležitostné razítko od denního razítka pozná i začínající sběratel.

Nejdůležitějším krokem při identifikaci japonských razítek je určení správného data. K tomu je třeba vědět, že v Japonsku se dosud běžně používá pro značení letopočtů nikoliv rok kalendářní, ale rok panování císaře. Při nástupu nového císaře na trůn je vyhlášeno určité období (éra) a začíná rok 1.

Příklad: Dne 30. 7. 1912 (japonské datum 45. 7. 30) zemřel císař Nutsuhito a tím i skončilo období "Meiji". Tentýž den nastoupil na trůn nový císař Yoshihito a vyhlásil nové období japonských dějin, "Taisho". Změna letopočtu byla úředně provedena císařským dekretem vydaným téhož dne, s platností ode dne následujícího,

K problému identifikace japonských příležitostných razítek

Japonská příležitostná poštovní razítka jsou skutečně ohromným zdrojem filatelistického materiálu téměř pro všechny námětaře. Sběratelé sportovních námětů se o tom již přesvědčili, zejména díky seznamu sportovních příležitostných razítek, který Olymposport uveřejnil. Většině československých filatelistů jsou však japonské znaky nesrozumitelné a protože i datum se uvádí japonským číslováním, vzniká zde často problém jak takové razítko správně identifikovat, s čímž úzce souvisí i jeho zařazení do sbírky.

Japonská příležitostná razítka rozeznáme od běžných denních razítek poměrně snadno, neboť se výrazně liší velikostí, barvou a přídatnou kresbou.

- a) Příležitostná razítka mají průměr 36 mm nebo 30 mm. Denní razítka jsou průměru 26 mm.
- b) Otisky příležitostných razítek jsou zásadně v barvě červené. Vyskytuje se samozřejmě mnoho odstínů, od oranžové až po hnědočervenou. Denní razítka jsou pouze černá.
- c) Každé příležitostné razítko je doplněno kresbou úzce související s námětem (důvodem použití). Denní razítka žádné kresby nemají.

Uvedené rozdíly jsou natolik markantní, že japonské příležitostné razítko od denního razítka pozná i začínající sběratel.

Nejdůležitějším krokem při identifikaci japonských razítek je určení správného data. K tomu je třeba vědět, že v Japonsku se dosud běžně používá pro značení letopočtů nikoliv rok kalendářní, ale rok panování císaře. Při nástupu nového císaře na trůn je vyhlášeno určité období (éra) a začíná rok 1.

Příklad: Dne 30. 7. 1912 (japonské datum 45. 7. 30) zemřel císař Mutsuhito a tím i skončilo období "Meiji". Tentýž den nastoupil na trůn nový císař Yoshihito a vyhlásil nové období japonských dějin, "Taisho". Změna letopočtu byla úředně provedena císařským dekretem vydaným téhož dne, s platností ode dne následujícího,

Kristem. Tedy např. 2604 = r. 1944. Viz též některé japon-
ské aršíky ze serií Národního parku (Yv. 6 a další), kde
je uváděn tento letopočet a v závorce letopočet dle grego-
riánského kalendáře. Přepočet je velmi snadný, od data na
razítku je třeba odečíst -660.

V řadě případů však k definitivní identifikaci příležitostné-
ho razítka a k jeho správnému zařazení do sbírky potřebujeme zji-
stit i místo použití, což v případě neznalosti japonských znaků
je věc značně obtížná. Zejména se jedná o případy, kdy na více
místech bylo používáno razítko se stejnou kresbou a v tentýž den
(např. při OH 1964), nebo se v jednom dnu používalo několika ra-
zítek v různých místech (např. při Národních atletických mistrov-
stvích).

Japonská příležitostná razítka mají ustálenou formu a lze je
rozdělit do tří skupin:

- 1./ příležitostná razítka,
- 2./ místní razítka, tzv. propagační,
- 3./ "malá" příležitostná razítka.

Rozpoznávací znaky:

- ad 1./ Na obvodu razítka je vždy text, ze kterého vyplývá účel
(důvod) jeho použití. Tato razítka jsou průměru 36 mm, pou-
žívají se pouze jeden, vyjimečně několik dní. /Je jich přes
1. 700 ks/.
- ad 2./ Tato razítka nemají kromě názvu poštovního úřadu žádný
text. Propagují přírodní krásy Japonska a používají se řa-
du měsíců či let, poprvé od roku 1931.
- ad 3./ Tzv. "malá" příležitostná razítka o průměru 30 mm mají vše-
chny charakteristické znaky normálních příležitostných razí-
tek, jsou pouze menšího průměru. Připomínají události mí-
stního významu (např. sportovní soutěže). Povolení k použi-
vání těchto razítek neuděluje ministerstvo pošt, ale oblast-
ní ředitelství (prefektura).

Akasaka	赤阪	Hakodate	函館	Kobe	神戸
Akita	秋田	Hamamatsu	浜松	Kochi	高知
Aomori	青森	Hayama	葉山	Kofu	甲府
Arai	新居	Himeji	姫路	Kumamoto	熊本
Asahigawa	旭川	Hiroshima	広島	Kure	呉
Atsugi	厚木	Hodogaya	程ヶ谷	Kushiro	釧路
Atsuta	熱田	Honjo	本庄	Kyoto	京都
Chiba	千葉	Ichikawa	市川	Maebashi	前橋
Fuchu	府中	Iwamizawa	石見沢	Matsue	松江
Fujisawa	藤沢	Ito	伊東	Matsuyama	松山
Fukui	福井	Kagoshima	鹿児島	Mito	水戸
Fukuoka	福岡	Kanazawa	金沢	Miyazaki	宮崎
Fukushima	福島	Kawasaki	川崎	Morioka	盛岡
Gifu	岐阜	Kitami	北見	Muroran	室蘭

*Přehled nejčastěji se vyskytujících
znaků japonských měst*

Nagano 長野

Rumoi 留萌

Urawa 市和

Nagasaki 長崎

Saga 佐賀

Utsunomiya 宇都宮

Nagoya 名古屋

Sapporo 札幌

Wakayama 和歌山

Nara 奈良

Sendai 仙台

Warabi 蕨

Narumi 鳴海

Shimonoseki 下関

Yamagata 山形

Niigata 新潟

Shinjuku 新宿

Yamaguchi 山口

Nemuro 根室

Shizuoka 静岡

Yokohama 横浜

Nikko 日光

Takamatsu 高松

Ninomiya 二宮

Tokorozawa 処沢

Oita 大分

Tokyo 東京

Okayama 岡山

Tottori 鳥取

Omiya 大宮

Toyama 富山

Osaka 大阪

Tsu 津

Otsu 大津

Urakawa 市川

Pro snažší identifikaci jsem zpracoval "Přehled nejčastěji se vyskytujících znaků japonských měst", a to z hlediska výskytu příležitostných razítek. Tento seznam nemůže být pochopitelně úplný, neboť řada např. sportovních soutěží se konala a jistě i bude konat v menších městech, která v seznamu uvedena nejsou. (Pozn.: Jedná se o razítka ze skupiny ad 3./). U většiny japonských příležitostných razítek lze však dle tohoto přehledu správně určit místo jejich použití, porovnáním znaků na razítku se znaky v tomto seznamu.

Považuji však za nutné upozornit, že japonské znaky psané rukou se mohou lišit od znaků tištěných, obdobně jako u jiných druhů písma se tištěný text liší od psaného, takže shoda jednotlivých znaků nemusí být 100%. Může se i stát, že u razítek před r. 1940 se nepodaří identifikovat místo použití, ačkoliv se v přehledu vyskytuje. Japonský jazyk se tak jako každý jiný vyvíjí a některé znaky se zjednodušují, takže významově stejný znak se dnes píše jinak než dříve. Znaky uvedené ve zpracovaném přehledu byly převážně překresleny podle skutečných příležitostných razítek za posledních cca 20 let.

Pozn.: Pokud se v razítku vyjíměčně vyskytují u názvu místa (města) další 1 - 3 znaky mnohem menší velikosti, označují prefekturu (okres). POZOR! Doplnující text razítka je vždy na obvodu, název města a event. prefektury vždy uvnitř.

Byl bych rád, kdyby se alespoň některým sběratelům podařilo správně identifikovat japonská příležitostná razítka, která vlastní, což by nesporně přispělo ke zkvalitnění jejich sbírek.

Vl. Dražan

Chce to kus našeho fištronu

Znám sběratele, kteří si stěžují, že pro svou námětovou sbírku nemohou najít dostatek potřebného dokumentačního materiálu. To se ovšem stát může, ačkoliv kamenem úrazu může být nevhodná volba námětu. Já naproti tomu nic takového nepoznal. Přiznám se,

že když jsem před lety začal námětově sbírat, byl jsem přesvědčen, že to bude filatelistická rekreace. Zvolil jsem si sport, asi proto, že s přibývajícimi lety mne z aktivního provozování pomalu, ale jistě odepisoval. Sblížil jsem se s mnoha stejně zaujatými či postiženými, získal nové přátele; a také spoustu materiálu. Dokonce tolik, že jsem nevěděl, kam dřív sáhnout. Nu, a jak čas šel, poznával jsem, že mé nové sbírání nebude rekreací, ale "fuškou". Zvláště, když si poštovní správy uvědomily přitažlivost sportovních námětů a chytily příležitost za ocas. Nezbylo než vzít rozum do hrsti. Výsledkem bylo zúžení sběratelského pole na olympiády. Protože tuším, že i dnes mohou někteří sběratelé tápat jako kdysi já, nabízím tu pár svých zkušeností, názorů, rad či nápadů.

Myslím, že žádný olympijský sběratel by se nehněval, kdyby sbírku mohl vybavit vším, byť i jen známkovým materiálem, který je ve filatelii znám od onoho památného dne roku 1896. Pro většinu kolegů, zejména mladších, to asi bude dlouho jen luznou vidinou. Má jim to snad proto ubrat na chuti a elánu? Nevím věru proč! Znam totiž docela pěkné sbírky, které jsou sestaveny z olympijských materiálů (ovšem ne toliko známkových) jen zemí evropských nebo jen socialistických. Ba někteří šli tak daleko, že se omezili pouze na dokumentaci pořadatelské země. Zdá se vám to málo? Jen zkuste však kompletně vysbírat vše japonské k OH 1964 nebo ZOH 1972, vše rakouské k Innsbrucku 1964, mexické k OH 1968 nebo německé k Mnichovu 1972!

Jsou pochopitelně i mnohé další možnosti. Tak dr. Kuhn z Rožňavy se specializoval na ZOH. Na výstavě Olympsport v Českých Budějovicích jsme viděli zajímavou sbírku p. Nuykena z NSR Přenos olympijské pochodně nebo sbírku jeho kolegy p. Winterheimera Olympijští medailisté. Přítel Justýn představí na blížící se Témafile v Sezimově Ústí kus sbírky Historie československého olympijského hnutí. V roce 1964 nepříliš finančně nákladný exponát Historie antických olympijských her získal v Itálii nejen zlaté ocenění, ale i uznání za originální námět.

Podobně je tomu i s neolympijskými sbírkami. Nemyslíte, že by

byla hezká sbírka Míčové hry nebo jen její úsek např. Kopaná, Košíková apod.? Pravda, musely by být zpracovány tak gruntovně jako třeba sbírka s. Paroulka (Šachy), svědčící o vynikajících odborných znalostech. Nezasloužil by více zájmu např. Závod míru, i když přítel Papík s ním došel už i mezinárodního uznání? I v cizině již je známa sbírka Lední hokej kolegy Justýna, slibně se formují sbírky s. Stránského nebo bratří Pazderů - Mistrovství světa a Evropy. Víím, že jsou kladeny základy k exponátům na téma Žena a sport, Motorismus a Masová tělovýchovná a sportovní vystoupení (slety, spartakiády atd.). Vzpomínám si, že v Březnici měl zesnulý přítel dr. Strnad hodnotnou sbírku Sport očima lékaře a tamtéž jsem viděl jinou - Kůň ve službách člověka, jejíž jednu kapitolu tvořil jezdecký sport.

Člověka však napadají i jiné myšlenky. Co kdyby si třeba šachista dal práci a vyhledal na známkách osobnosti, kterým tato královská hra učarovala? Nebo: svůj vztah k tělovýchově a sportu měli a nějak též vyjádřili někteří státníci, umělci, literáti atd. Mnohé bycnom našli na filatelistickém materiálu. Nedalo by se to nějak vhodně zpracovat? Namátkou uvedu pár příkladů využití známkové dokumentace, sportovní filatelii zdánlivě zcela vzdálené:

Do národní sbírky na stavbu olympijského stadiónu k OH 1896 přispěli i mniši kláštera na hoře Mt Athos (viz řeckou známku z roku 1963).

Pro OH 1912 zvláštní putovní ceny věnovali: car Mikuláš (desetiboj), císař František Josef I. (jezdeckví), král Viktor Emanuel (skok na koni, družstva), města Budapešť (mužstva šavlistů), Praha (gymnastika).

Tragickou postavou OH 1908 byl italský marathonec Dorando. Spišovatel Conan Doyle dal tehdy podnět ke vzniku výboru, který založil Dorandovu zlatou medaili. V roce 1972 vydala Nicaragua k 50. jubileu Interpolu serii známek a její nejvyšší hodnota 2C zobrazuje hrdinu Doylových románů Sherlocka Holmese.

Protektory her nebo jejich oficiálními zahajovateli bývají hlavy pořádajících států a z nich skoro všechny najdeme na známkách: Gustav Adolf, Albert I., president Paasikivi, dr. Schärf, atd.

Iránský šach např. je stálým hostem všech posledních OH. Hlavy států také oceňují úspěchy reprezentantů svých zemí jako např. de Gaulle (blahopřání sestrám Goitschelovým v roce 1968), prezident Eisenhower, ale i náš prezident Svoboda.

Pro věřící olympioniky bývaly konány i zahajovací bohoslužby, např. v roce 1920 (konal kardinál Mercier), v roce 1924 (v Notre Dame). Mezinárodní olympijský výbor přijal v roce 1960 ve Vatikánu při OH papež Jan XXIII.

Když ve dnech 12. - 13. 10. 1964 přelétali sovětské kosmonauty - ing.plk. Komarov, vědec Feoktistov a lékař Jegorov - na svém Vostoku Tokio, poslali z vesmíru svůj pozdrav tam soutěžícím olympionikům.

Je známo, že švédský král Gustav Adolf nesmírně rád a do vysokého věku sám hrál tenis, že nynější finský prezident je někdejší lehký atlet, že norský král Olaf a nedávno sesazený řecký král Konstantin jsou olympijskými vítězi v jachtingu, že náš prezident Zápotocký se jako funkcionář angažoval ve Spartě Kladno, že monacký kníže Rainer je mecenášem fotbalového klubu Monaco atd.

Je tedy zřejmé, že přemýšlivý sběratel si použitelný materiál pro tu svou sbírku vždy najde. A stejně i nějaký netradiční námět. Nemusí kopírovat. Chce to jen trochu toho našeho fištronu, něco vymyslet. Jako jsme vymyslili v kopané českou uličku, náš hokejový "guláš" nebo technické triky v odbíjené. Nepropadejme tedy komplexu sběratelské méněcennosti ani své pohodlnosti.

Kubeš

ZOH 36

Jubilejní X. olympijské hry v Los Angeles stejně jako III. Zimní olympijské hry v Lake Placid nevyzněly tedy rozhodně tak, jak svět a ti, kdo rozhodovali o jejich pořadatelích, očekávali. Byly poznamenány znepokojujícími rušivými incidenty, zaviněnými

nepořádky organizačními a v neposlední řadě i nacionálními emocemi respektivě politickými demonstracemi. A jako těžký mrak visel nad nimi přízrak světové hospodářské krize. Očekávalo se proto, že Evropa při příštím olympijském setkání vrátí hrám charakter času zbratření a míru. Toto očekávání bohužel nenašlo naplnění i když nelze popřít, že po stránce organizační a sportovní znamenají jak Ga-Pa tak i Berlín jistý nepopíratelný úspěch.

Udělejme si malou exkurzi do olympijského mezidobí 1932-36. Nemusíme se přitom vypravovat nikam daleko. Centrem naší pozornosti bude hlavně země, kam sportovci světa měli v roce 1936 zamířeno. V Německu se dne 30. 1. 1933 dostal k politické moci A. Hitler a s ním i nacionální socialismus. Od první chvíle dávali nepokrytě najevo, že nemíní respektovat mezinárodní dohody. Požár říšského sněmu, který byl inscenován, je záminkou k represáliím proti nepohodlným politickým odpůrcům, především proti komunistům. V témž roce vzniká Buchenwald, rok po něm další místa utrpení a bolesti, mimo jiné i koncentrační tábor Dachau. V r. 1935, proti ustanovení versailleské smlouvy, je zavedena branná povinnost a německé továrny chrlí zbraně všech druhů. Koncem toho roku má Hitler k dispozici takřka půldruhého miliónu vojáků, SS- a SA-manů. V březnu 1936 německé vojsko obsazuje Porýní a pošlapává smlouvu o demilitarizaci tohoto území. Německo se proměňuje v uniformovaný tábor, jehož vojenský charakter bije přímo do očí. Hitlerův Mein Kampf pak jednoznačně zvěstuje světu program nacismu. Celý objektivní svět vidí, jak se rodí fantom nové války. I Mezinárodní olympijský výbor to musel vidět. A přesto nenašel v sobě dost síly, neměl dost věrnosti olympijskému ideálu, aby změnil své rozhodnutí o pořadateli olympijské slavnosti v roce 1936.

Ne všichni tehdy mlčeli. Proti hrám v Německu a zejména v Berlíně se zvedla řada protestů, hlavně ze strany dělnických sportovních organizací. V září 1935 se v Praze sešly na společném zasedání Rudé sportovní internacionála (byla vytvořena r. 1921 v Moskvě) a její lucernská protiváha - Socialistická sportovní internacionála, aby projednaly situaci. (RSI vedl Karel Aksamit, který pak ztratil život v boji proti nacistům.) Začátkem r. 1936 se v Praze konal kongres Rudé internacionály, který dal organizaci

nové jméno - Sportovní internacionála. Jejími členy byly dělnické sportovní organizace Alžíru, Argentiny, Uruguaye, Řecka, Španělska, Švýcarska, ČSR, Německa, Švédska, Kanady, Islandu, Bulharska, Holandska, Japonska, Brazílie, Dánska, Rakouska, Belgie, Finska, Jugoslávie, Polska, Rumunska, Maďarska, Estonska, Litvy, USA, záp. Ukrajiny, Běloruska, Francie a SSSR. Počátkem téhož roku byl založen i Mezinárodní výbor na organizaci boje proti pořádání OH ve fašistickém Německu. Na pařížském zasedání bylo rozhodnuto uspořádat v roce 1936 lidovou olympiádu v Barceloně. Tedy v městě, které v roce 1931 bylo konkurentem Berlína při ucházení se o pořadatelsví OH. Tehdy Berlín dostal 43 a Barcelona 16 hlasů (při 8 absencích).

Na lidovou olympiádu skutečně přijelo několik tisíc sportovců ze 20 zemí. K realizaci vzdoroolympiády však nedošlo, protože 18. 7. 1936 začal ve Španělsku Francův fašistický puč. Mnozí ze sportovců zůstali a stali se i interbrigádisty. A nikomu v olympijském hnutí nevadilo, že příslušníci armády země, která bude vítat olympijské hosty, jsou pověřováni úkoly při bojových akcích ve Španělsku a zkouší si tam zbraně stejně jako Italové, kteří zatím vítězně absolvovali ostudnou válku proti bezbranné Habeši. Kde zůstala idea olympijského míru? Bylo třeba to vše si připomenout. Jako poučení pro příští časy. Zdá se ovšem, že my příliš o taková poučení nestojíme. Ale i k tomu snad jednou při líčení historie OH ještě přijdeme.

IV. Zimní olympijské hry se konaly od 2. do 16. 2. 1936 v krásném přírodním prostředí v největším středisku zimních sportů v Německu v Garmisch-Partenkirchen. Zúčastnilo se 755 závodníků z 28 zemí. Československý tým čítal 58 osob, včetně doprovodu. Hry zahájil říšský kancléř, slib za přítomné sportovce složil německý lyžař Wilhelm Bogner. Prvně vůbec se běžela štafeta mužů na 4x10 km a novinkou byla i alpská (sjezdová) kombinace pro muže a ženy (bez naší účasti). V neoficiálním pořadu byly lyžařské závody čtyřčlenných vojenských hlídek a soutěž v curlingu.

Z naší reprezentace si vedli nejúspěšněji hokejisté, kteří skončili na 4. místě (Boháč, Cetkovský, bratři Jirotkové, Košek,

Kučera, Maleček, Peka, Pušbauer, Tožička, Troják, Ullrich). Z 25 lyžařů v závodě sdruženém (18 km a závod ve skoku) nejlépe obstál Šimůnek (5.). Další naši skončili takto: 9. Lahr, 14. Berauer a 16. Vrána. Stejně skončila i štafeta na 4x10 km, která běžela v sestavení Musil, Berauer, Mihalák, Šimůnek. V závodě prostém na 18 km doběhl jako 10. Mihalák a 11. Šimůnek, v marathonu na 50 km zaběhl Musil na 9. místě, na 15. Svatoš, na 19. Novák. Mihalák zlomil lyži a vzdal. Ve skoku byl Lukeš 27., Kahl 29. a Lahr 32. Bez úspěchu zůstali bobisté a z krasobruslařů se nejlépe vedlo Věře Hrubé (v r. 1938 odešla do USA a tam pod manželovým jménem Calstone hrála ve filmu).

V Ga-Pa se s olympijskou kariérou rozloučila famózní krasobruslařka z Norska Sonja Henie. S jejím jménem se setkáme na frankotypu filmové společnosti Century Fox při propagaci filmu Sonja Henie - die Eiskönigin (viz katalog frankotypů č. 38). Na těchto hrách končil i vynikající rakouský krasobruslař Karl Schäfer svou olympijskou éru. Faksimile jeho podpisu můžeme nalézt na jedné z rakouských dopisnic vydaných k olympijskému roku 1936 a používaných pak při příležitosti zastavení kohorty s olympijským ohněm pro Berlín ve Vídni k otištění zvláštním razítkem. Vítězku alpské kombinace žen Christel Cranz zvěčnili Rakušané na své známce Zu 598. Někteří filatelisté se domnívají, že na norské známce Zu 382 je zobrazen vítěz v rychlobruslení na 1500 metrů Charles Mathisen. Upozorňujeme, že se jedná o omyl. Na známce je Oscar Mathisen - nikoli olympijský vítěz!

Ze zahájení je snad dobře se zmínit letmo o události, která charakterizuje tehdejší ovzduší her. Při defilé kol čestné tribuny zdravila výprava z Velké Británie zvednutou paží. Nacistický hlasatel to komentoval zcela jednoznačně: "Angličané zdraví německého Vůdce německým pozdravem!" Britská olympijská asociace dodatečně reagovala prohlášením, že "nic takového nebylo v jejich úmyslu" a že se jednalo o pouhou podobnost pozdravu.

Teď však už se konečně podívejme na tyto olympijské hry očima filatelisty. A bude se nač dívat, protože materiálu tentokráte je tolik, že až zrak přechází.

V Garmisch-Partenkirchen bylo nejdříve v používání strojové razítko zobrazené vedle.

Vyskytuje se ve třech variantách:

- a) s označením Garmisch-Partenkirchen (bylo v provozu od 1.8.1933 a v r. 1934); vidíme je vedle vpravo.
- b) s označením Garmisch-Partenkirchen 2 (bylo v provozu v roce 1935).
- c) s označením Garmisch-Partenkirchen 2 a kromě toho ještě písmeno A pod datem. Toto bylo údajně používáno v r. 1936 a to do 8. února.

Druhým je jednokruhové propagační strojové razítko (viz vpravo) se siluetou skokana na lyžích. Bylo používáno poštovními úřady následujících měst Německa (v závorce uvádíme počet razítek, bylo-li jich používáno více s příslušnou variantou):

Aachen (2)	Frankfurt (Main) (3)	Leipzig
Altona	Fürth	Lübeck
Bautzen	Garmisch-Partenkirchen (2)	Magdeburg
Berlin (4)	Giessen	Mannheim
Beuthen	Greifswald	Meissen
Bielefeld	Hagen	Mönchengladbach
Bochum	Halle (Saale) (2)	München
Bonn	Hamburg (2)	Münster/Westf.
Braunschweig (2)	Hannover	Neustadt Hwardt
Bremen (2)	Insterburg	Nürnberg
Bruchsal	Karlsruhe/Baden (2)	Obersdorf
Dessau	Kassel	Oppeln
Dortmund	Kiel	Pforzheim (3)
Dresden (3)	Koblenz	Potsdam
Elbing	Kolberg	Recklinghausen
Erfurt	Krefeld	Regensburg
Erlangen	Landau/Pfalz	Saarbrücken (3)

Solingen (2)	Tilsit	Wuppertahl-Elberfeld
Stettin	Trier (2)	Zittau
Stuttgart (2)	Wesermünde-Geestemünde	
Schleswig	Wiesbaden (2)	<u>Celkem 84 razítek</u>

Další, tedy už třetí propagační razítko je opět strojové, ale dvoukruhové. Jinak ilustrace i text je stejný jako u razítka předcházejícího. Razítek vpravo vyobrazeného typu je známo 30 a to z následujících měst (v závorce zase počet částečně se lišících razítek).

Bautzen	Duisburg-Hamborn	Landshut
Berlin (11)	Dresden	Ludwigshafen
Breslau	Herford	Mannheim
Cottbus	Kassel (3)	Rostock
Chemnitz	Köln	Würzburg
Darmstadt	Königsberg (2)	

K upřesnění dodáváme, že razítko Köln bylo pravděpodobně jen v barvě modré. Dále pak, že poštovní úřad Berlin-Charlottenburg 2/bd měl razítko poněkud odlišné: kruhová datová část byla totiž nikoli vpravo, ale NALEVO od obrazové části razítka.

Konečně čtvrté strojové razítko tzv. nekonečné (viz nákres vpravo) s jednokruhovou datovkou a šesti vlnovkami bylo v provozu u poštovních úřadů:

Erfurt	Mühlheim/Ruhr	Ingolstadt	Kiel
--------	---------------	------------	------

Od konce roku 1935 až do ukončení ZOH v Ga-Pa měl poštovní úřad v Garmisch Partenkirchen 2 ještě jedno strojové razítko k dispozici. Od tří předchozích se liší tím, že text pod skokanem a Alpami je jen dvouřádkový, jak zřejmě z vedlejšího obrázku vpravo.

Pro přesnost ještě poznamenáváme, že existují ještě dva frankotypy a to z Partenkirchen a druhý z Wieden k těmto zimním hrám. Jejich popis najdete opět v katalogu olympijských frankotypů pod pořadovým číslem 2 a 3.

Dne 25. 11. 1935 byly dány do provozu i dvě oficiální ilustrované dopisnice. První (pro tuzemsko) má vtištěnou známku hodnoty 6+4 pfgr s výsostným emblémem (orlicí) držící olympijské kruhy. Barva tisku je světle hnědá.

Druhá byla určena pro zahraniční styk a je naprosto shodná s první. Hodnota vtištěné známky je však 15+10 Pfgr a barva tisku červenohnědá.

V levé části obou na adresní straně je alpské panorama.

Ve stejný den jako obě celiny, tedy 25. 11. 1935, vyšla i tříznámková serie, která měla platnost do 30. 6. 1937.

Známky navrhl Max Eschle z Mnichova a údajný náklad 100.000 serií vytiskla říšská tiskárna v Berlíně. Známky jsou provedeny hlubotiskem na papíru s průsvitkou hákových křížů a mají zoubkování 14. Prodávány byly ve dvou etapách a to 25. 11. 1935 až 31. 3. 1936 a zbytek 1. 10. 1936 až 31. 3. 1937. Náměty jsou moderní, na hodnotě 6+4 Pfgr rychlobruslař, na 12+6 skokan-lyžař a na 25+15 bobisté. Pořádkumilovní mohou mít námitky proti uspořádání olympijských kruhů na těchto známkách. Ve světových katalozích je najdeme pod těmito čísly: Zumstein 609-611, Michel a Lipsia 600-602, Yvert 559-561, Gibbons 528-530 a Scott B79-B81.

Hodnota 6+4 existuje též vlevo nezoubkovaná, hodnota 25+15 pak s převrácenou průsvitkou.

Během olympijských her používal hlavní poštovní úřad v Garmisch-Partenkirchen ručního příležitostného ilustrovaného razítka (viz č. 1). Další ruční razítko (viz č. 2) bylo jen u "tiskového poštovního úřadu" v Garmisch-Partenkirchen 2.

Rovněž světlefialové je vedlejší razítko rozměrů 34x13 mm s olympijskými kruhy, datem 6. - 16. 2. 1936 a IV. Olymp. Winter-

spiele Garmisch-Partenkirchen.

Olympijský charakter však mají některá další strojová razítka poštovního úřadu v Ga-Pa, používaná po konci IV. ZOH. Prvé vpravo je známo ve čtyřech modifikacích:

- a) Garmisch-Partenkirchen 2/hvězdička
(viz obrázek)
- b) Garmisch-Partenkirchen 2
- c) Garmisch-Partenkirchen 2/a
- d) Garmisch-Partenkirchen 2/b

Razítko ad. a) je známo z doby od 4. 6. 1935 do 2. 5. 1937. Razítko ad. b) podle sdělení p. Trory z Anglie bylo průkazně použito ještě 3. 9. 1938. A razítko ad. d) vlastní tentýž sběratel ještě ze 30. 9. 1939, tj. po vypuknutí války.

Vpravo zobrazujeme jiné strojové razítko, které má celkem tři modifikace:

- a) Garmisch-Partenkirchen 2/b
- b) Garmisch-Partenkirchen 2/-
- c) Garmisch-Partenkirchen 2-a

Přesný časový rozsah provozu uvedených razítek bohužel nelze určit. Razítko ad. a) bylo však užíváno v době války asi od listopadu 1941, určitě pak ještě v polovině července 1942. Razítko ad. c) lze celistvostmi doložit od 8. 2. 1946 do 23. 3. 1949.

Vedlejší dvoukruhové razítko existovalo toliko v zobrazené formě. Průkazně bylo používáno od 26.10.1950 do 5.9.1951.

Poslední tentokrát vedle vlevo vyobrazené razítko je známo ve 2 obměnách:
a) Garmisch-Partenkirchen 2/aa
b) Garmisch-Partenkirchen 2/a

Známe je z korespondence od 18. 8. 1958 do 18. 3. 1959. Není však vyloučeno, že modifikace ad. a) byla používána již v roce 1955.

Po roce 1955 byly z tohoto posledního razítka olympijské kruhy na skokanském můstku odstraněny.

Byli bychom vděční čtenářům, kdyby si prohlédli data u popisovaných razítek, pokud je mají ve své sbírce, porovnali je s našimi údaji ověřené či předpokládané platnosti a případné rozdíly nám nahlásili. Děkujeme!

Bušek - Justýn

ANGLICKÁ FOTBALOVÁ RAZÍTKA

Anglie byla vždy označována za zemi hluboce zakořeněného konservatismu a tradicionalismu. Poznali jsme to ostatně i my filatelisté. Na jejích známkách jsme se dlouho setkávali toliko s obrazy panujících osob. Teprve v posledních desetiletích nastal průlom do této tradice a ve volbě námětů na nové známky došlo k oživení a zpestření. Podobně tomu bylo i s razítky. A právě my ve sportovní filatelii zaznamenáváme výrazný obrat. Jako ilustraci toho uvádíme přehled příležitostných fotbalových razítek z posledních let, pokud o nich víme. Vyobrazení některých jsme už přinesli v minulých číslech Olymposportu. Poznamenáváme to v závorkách.

- 15. 8. 1970 - Huddersfield Town FC (číslo 16)
- 22. 4. 1971 - finále poháru ligy
- 11. 9. 1971 - 70 let Bristol City FC (číslo 15)
- 29. 9. 1971 - double klubu Arsenal FC (číslo 15)
- 23. 10. 1971 - 75. výročí FC Walsall (číslo 15)
- 13. 11. 1971 - 100. jubileum Reading FC (číslo 15)
- 20. 11. 1971 - Notts County FC (číslo 16)
- 27. 11. 1971 - FC Chelsea od 1905 v lize (číslo 15)
- 27. 12. 1971 - Swansea FC - 60. výročí (číslo 16)
- 22. 1. 1972 - 80 let klubu Grimsby Town FC
- 26. 2. 1972 - 5. výročí vítězství QPR FC v ligovém poháru (číslo 17)
- 3. 3. 1972 - Tottenham Hotspur poslední den držitelů poháru (č. 17)
- 3. 3. 1972 - finále poháru lig. klubů ve Wembley (číslo 17)

- 18. 3. 1972 - 80 let klubu Sheffield United FC (číslo 17)
- 17. 5. 1972 - finale UEFA: Tottenham Hotspur-Wolverhampton Wlvs
(číslo 20)
- 29. 7. 1972 - Blackpool FC - účast ve Watney Cupu
- 12. 8. 1972 - Birmingham FC - 1. zápas po návratu do 1. divize
- 12. 8. 1972 - FC Norwich City - vítěz 2. divize 1972
- 19. 8. 1972 - Hereford United FC, 1. ligový zápas doma
- 8. 9. 1972 - Scunthorpe United FC, diamantové výročí (č. 18)
- 12. 9. 1972 - FC Liverpool, 9. úspěšný rok, úspěch v poháru UEFA
(číslo 18)
- 11. 11. 1972 - 80 let klubu Newcastle United FC (číslo 18)
- 20. 11. 1972 - Charlton Athletic, 25 let od vítězství v poháru
(číslo 18)
- 24. 11. 1972 - Southend United, 1000. ligový zápas doma (č. 20)
- 16. 12. 1972 - Grimsby Town - Brentford (číslo 20)
- 23. 12. 1972 - 80 let FC Liverpool
- 13. 1. 1973 - Aston Villa - 3x mistr, 7x vítěz poháru (číslo 20)
- 15. 1. 1973 - Preston North End
- 15. 1. 1973 - Leicester City FC
- 22. 1. 1973 - Grimsby Town FC - 80. jubileum
- 27. 1. 1973 - 100 let klubu FC Wrexham (číslo 20)
- 10. 2. 1973 - 50 let klubu FC York City
- 24. 2. 1973 - 75 let klubu Torquay United FC (číslo 20)
- 3. 3. 1973 - finale poháru ligy Norwich City - Tottenham (č. 20)
- 17. 3. 1973 - 50 let klubu Peterborough United FC
- 22. 3. 1973 - Wolverhampton Wanderers v kvartfinále UEFA
- 23. 3. 1973 - Oxford United FC
- 1. 4. 1973 - Ipswich Town
- 28. 4. 1973 - jubileum stadionu ve Wembley
- 5. 5. 1973 - 50 let finale poháru fotbalové asociace ve Wembley
- 6. 5. 1973 - 100 let od prvního finale poháru (2 razítka)

MISTROVSTVÍ SVĚTA A EVROPY V ROCE 1973

- Červenec: 2. - 12. Göteborg (Švédsko): MS v šermu
3. - 8. Mnichov (NSR): ME cyklistů - juniorů
15. - 23. Athény (Řecko): ME juniorů ve stolním tenise
15. - 28. Lipno (ČSSR): ME jachting, třída 420
16. 7. - 5. 8. Teeside (Anglie): MS juniorů v šachu
19. - 22. Hickstead (Anglie): ME ve skoku na koni
20. - 22. Leningrad (SSSR): skoky do vody, Evropský pohár
24. - 27. Grenoble (Francie): MS v lukostřelbě
26. - 29. Tampere (Finsko): MS kanoistika
- Srpen: 1. - 5. Nottingham (Anglie): MS juniorů ve veslování
4. - 6. Walcz (Polsko): ME juniorů v kanoistice
4. - 6. Francie: ME juniorů v jezdecké military
4. - 8. Antverpy (Belgie): ME juniorů ve skocích
na koních
4. - 12. Č. Budějovice (ČSSR): ME lodních modelářů
8. - 12. Dortmund (NSR): ME ve střelbě na běžící cíle
9. St. Anthonis (Holandsko): závěr MS motokros
do 500 ccm
9. - 11. Leeds (Anglie): ME dorostu v plavání
11. - 21. Žilina (ČSSR): juniorská ME košíkářek
15. - 19. Duisburg (NSR): juniorská ME ve vodním polu
18. - 19. Lipsko (NDR): finale Evropského poháru mužů
v plavání
Holandsko: finale Evropského poháru žen v plavání
22. - 28. S. Sebastian (Španělsko): MS v dráhové cyklistice
24. - 26. Duisburg (NSR): juniorská ME v lehké atletice
24. - 26. Moskva (SSSR): ME žen ve veslování
26. Launsdorf (Rakousko): závěr MS motokros do
250 ccm
26. - 29. Turecko: ME v brokové střelbě
26. 8. - 3. 9. Miami Beach (USA): juniorská MS v zápase
26. 8. - 2. 9. Moskva (SSSR): ME mužů ve veslování

30. 8. - 2. 9. Barcelona (Španělsko): MS v silniční cyklistice

Září:

- 1. - 3. Záp. Berlín: juniorská ME v moderním pětiboji
- 1. - 9. Bělehrad (Jugoslávie): MS v plavání, skocích a polu
- 2. Katowice (Polsko): MS v ploché dráze
- 2. Wohlen (Švýcarsko): MS družstev v motokrosu do 500 ccm
- 5. - 9. Kijev (SSSR): ME v jezdeckém military
- 6. - 9. Teherán (Irán): MS v řeckořímském zápase
- 7. Edinburgh (Skotsko): finale Evropského poháru atletek
- 8. - 9. Edinburgh (Skotsko): finale Evropského poháru atletů
- 10. - 16. Bogotá (Kolumbie): MS ve vodním lyžování
- 11. - 14. Teherán (Irán): MS v zápase ve volném stylu
- 15. Londýn (Anglie): MS družstev v ploché dráze
- 15. - 23. Havana (Kuba): MS ve vzpírání
- 16. Anglie: MS družstev v motokrosu do 250 ccm
- 17. - 22. Massachusetts (USA): Motocyklová šestidenní soutěž
- 19. Oslo (Norsko): MS dlouhé ploché dráhy
- 22. - 23. finale Evropského poháru atletického víceboje Bonn (NSR)
- 28. 9. - 6. 10. Barcelona, Badalona (Španělsko): ME košíkářů

Říjen:

- 7. Watkins Glen (USA): závěr MS automobilů formule 1
- 12. - 13. Lugano (Itálie): finale Lugano-trophy chodců
- 22. Řím (Itálie): závěr MS automobilů formule 2
- 25. - 28. Vídeň (Rakousko): MS v sálové cyklistice
- 26. - 27. Londýn (Anglie): ME sportovních gymnastek

Listopad: 10. - 15. Melbourne (Austrálie): MS ve střelbě na holuby

15. - 18. Rotterdam (Holandsko): MS v moderní gymnastice

Prosinec: 1. - 16. Jugoslávie: MS v házené žen

Přehled byl pořízen podle původního rozpisu v mezinárodním kalendáři. Případné změny si laskavě opravte sami.

Na dnešním čísle spolupracovali: prof. M. Anger, Praha - Vl. Dra-
žan - Praha - I. Grekov, SSSR - J. Justýn, Milevsko - ing. J. Kříž,
Šindlový Dvory - Z. Mikula, Brno - G. Nuyken, NSR - G. Papastafa-
nou, Olympia - E. Trory, Anglie - M. Winterheimer, NSR - V.R. Bušek,
Strakonice

Uzávěrka příspěvků pro příští 21. číslo je 15. října 1973
